

Koloniale wandeling Santpoort: Planters, boeken en de miljoenen van Deli

Startpunt: Station Santpoort-Noord

Eindpunt: Station Santpoort-Zuid

Parkeren: Station Santpoort-Noord

Horeca: Santpoort en strandpaviljoen Parnassia

Lengte van de wandeling: 17 kilometer

Downloaden GPX-bestand: [Topo GPS koloniale wandeling Santpoort](#)

Hoge en lage cultuur ontmoeten elkaar in Santpoort. Want deze wandeling begint bij het buitenhuis van een van de rijkste Nederlanders rond 1900, Jacob Cremer. Hij verdiende een fortuin in de tabakscultures op Deli in noordoost-Sumatra. Daarvoor lieten hij en andere planters wel duizenden contractarbeiders aanvoeren, die daar onder een uitzonderlijk streng regime en erbarmelijke omstandigheden moesten werken. Het was een latere plaatsgenoot van Cremer, de schrijfster Madelon Székely-Lulofs, die in haar populaire romans rond 1930 aandacht vroeg voor het lot van deze 'koelies'. De wandeling eindigt bij haar vroegere woonhuis. Tussen beide ligt een mooie duin- en strandwandeling en het huis van het uitgeversechtpaar Mees-Verwey. Hun belangstelling voor de 'hogere' oosterse cultuur zetten zij om in een boekenreeks: de Oostersche Bibliotheek..

Route

1. Ga met je rug naar het station staan en sla dan rechtsaf, richting Duin en Kruidberg (voetgangers). Ga rechtsaf de spoorwegovergang over en loop de brede beukenlaan op. Links ligt een weiland, rechts ligt landhuis Kennemergaarde. Dit landhuis werd in 1912 gebouwd door Jacob Cremer voor zijn zoon Herbert. Jacob Cremer was een koloniale ondernemer die hier meer liet bouwen, zoals straks zal blijken. Aan het eind van de laan (Kennemegaarderweg) rechtdoor en het voetpad op langs de Duin en Kruidbergerweg (bordje Brederoderoute). Rechts wordt het landhuis Duin en Kruidberg zichtbaar. Ga op de Duin en Kruidbergerweg tussen huisnr 72 en 74 het smalle weggetje in dat uitkomt op de parkeerplaats van Natuurmonumenten. Loop met de bocht naar links over de parkeerplaats naar de ingang van het landgoed Duin en Kruidberg. De ingang is gemarkeerd met twee stenen zuilen.
2. Sla net voor het informatiebord van Natuurmonumenten rechts voor de zuilen rechtsaf het bospad in. Neem het eerste pad rechts (er staat rechts bij de kruising een paaltje met zwarte en groene pijlen) en loop over de weide naar het landhuis Duin en Kruidberg. Ook dit landhuis is gebouwd in opdracht van Jacob Cremer. Binnen zijn nog enkele stijlkamers met koloniale artefacten te vinden.
3. Loop na je bezoek aan het landhuis dezelfde weg terug: over de weide, via het bospad naar de ingang met de twee zuilen. Links van de linkerzuil begint een blauw gemarkeerde wandeling van Natuurmonumenten, de Cremerroute. Sla dit voetpad in en blijf de blauwe pijlen volgen tot aan de strandopgang. Onderweg kom je langs het Cremermeer, genoemd naar onze koloniale grootondernemer. Hij liet dit meer uitgraven, verkocht het zand, en zette er vis uit. Natuurmonumenten heeft het meer in 2012 deels opgevuld zodat waterplanten en amfibieën hier makkelijker kunnen leven.
4. De blauwe route eindigt bij de strandopgang Duin en Kruidberg. Hier klim je naar boven en op het strand sla je links af. Loop door tot de tweede strandopgang naar het bekende strandpaviljoen Parnassia.
5. Houd het restaurant aan je linkerhand en loop in de richting van een parkeerplaats. Vanaf de houten wandelrichtingwijzer volg je de blauw gekleurde wandeling. Je loopt langs de parkeerplaats aan je rechterhand en na een bocht naar links rechtdoor, richting Santpoort, de blauwe route. Negeer het eerste voetpad naar links met witte paaltjes. Bij het einde van het speelterrein (bordje aan je rechterhand) sla je linksaf een schelpenvoetpad in, je blijft nog steeds de blauwe route volgen. Na 300 meter kom je bij een trap die je boven op de Hazenberg brengt, een mooi uitzichtpunt. Wij blijven echter de blauwe route onder langs het duin volgen. Het

voetpad komt uit op een klinkerweg, die langs het Vogelmeer voert. Hier ga je linksaf en verlaat je de blauwe route.

6. Je komt uit op een driesprong met verschillende richtingaanwijzers. Sla hier het brede zandpad naar rechts in, richting Santpoort 5 km (rechts staat een wit/rood kruis). Je houdt het meer aan je rechterhand. Al snel duiken er rode paaltjes op die je volgt. De wandeling voert door een stuk bos. Direct nadat je uit het bos komt, op een driesprong met richtingaanwijzer, linksaf richting Santpoort, de gele paaltjesroute volgen. Op de volgende viersprong rechtdoor, gele paaltjesroute blijven volgen. Negeer een afslag naar rechts naar de Starreberg.
7. Het pad komt uit op een fietspad. Hier rechtsaf over het voetpad richting Santpoort 2,9 km. Houd bij de viersprong rechts aan, het voetpad met een rood paaltje. Blijf de rode route volgen. Het voetpad komt opnieuw uit op het fietspad. Kruis het fietspad, door een hekje het voetpad in dat na 10 meter rechts afbuigt. Het voetpad is met een geel/rood paaltje gemarkeerd. Blijf het geel/rood gemarkeerde pad volgen, kruis het fietspad opnieuw, en even later wordt het pad ook met groen gemarkeerd. Je komt nogmaals uit op een fietspad. Ga hier rechts en direct links, nog steeds de geel/rood/groen gemarkeerde route aanhouden. Blijf deze geel/rood/groen gemarkeerde route volgen die tenslotte uitkomt op een parkeerplaats.
8. Steek de parkeerplaats recht over, passeer de slagboom (de route is nog steeds geel/rood gemarkeerd). Steek ook deze tweede parkeerplaats over. Aan het eind van de parkeerplaats rechtsaf, en vervolgens het eerste paadje linksaf. Steek de asfaltweg over en ga rechtdoor het fietspad op tussen de hockeyvelden door. Je komt uit op een brede verkeersweg, Brederodelaan. Steek deze verkeersweg over en ga aan de overkant min of meer rechtdoor, de Cornelis Schulzlaan in. Bij een T-splitsing linksaf, Cornelis Schulzlaan vervolgen. Bij de volgende driesprong rechtsaf, nog steeds Cornelis Schulzlaan.
9. Aan het eind bij een vijsprong rechtsaf, Duinlustparkweg. Vervolgens de tweede straat links, Vinkenbaan. Ons doel is het huis Vinkenbaan 33, waar in de jaren 1920 het uitgevers echtpaar Conno Mees en Mea Verwey woonde. Zij gaven van 1926 tot 1932 de Oostersche Bibliotheek uit.
10. Loop de Vinkebaan helemaal af, sla aan het eind op de T-splitsing rechtsaf, houd rechts aan voor het station en sla na het station linksaf, Wüstelaan. Loop deze af tot de Y-splitsing, ga daar rechtsaf, nog steeds Wüstelaan, tot aan de linkerkant Wüstelaan nr 27. Op Wüstelaan 27 vestigde de schrijfster Madelon Székely-Lulofs zich na haar leven in Nederlands-Indië.

11. Dit was de laatste stop van deze koloniale wandeling. Loop dezelfde weg terug naar Station Santpoort-Zuid.